

PRZEDSIĘBIORSTWO GEOLOGICZNE EKO-GEO SUWAŁKI

ul. Kościuszki 110 16-400 Suwałki tel./fax (0-87)5665118 e-mail: eko-geo@pro.onet.pl

---

URZĄD GMINY
w Dubeninkach

30. 10. 2013

W P L Y N Ę Ł O

Nr ..... zał. .... podpis .....

PROJEKT ROBÓT GEOLOGICZNYCH

w celu wykonania trzech otworów obserwacyjnych

na terenie składowiska odpadów w Żytkiejmach [działka nr 180/3]

gm. Dubeninki, pow. gołdapski woj. warmińsko-mazurskie

Inwestor: Urząd Gminy Dubeninki

ul. Mereckiego 27 19 - 504 Dubeninki

Zleceniodawca: Urząd Gminy Dubeninki

ul. Mereckiego 27 19 - 504 Dubeninki

Autorzy projektu:

Edyta Stadie
upr. geol. nr III-0574

Mirosław Tatarata
upr. geol. MOŚZNiL nr 051060 i III-0380

CZĘŚĆ TEKSTOWA

SPIS TREŚCI

1. Wstęp

- 1.1. Podstawa opracowania projektu
- 1.2. Cel zamierzonych robót i sposób jego osiągnięcia
- 1.3. Wykaz materiałów archiwalnych i literatury

2. Charakterystyka terenu projektowanych robót

- 2.1. Lokalizacja
- 2.2. Zagospodarowanie terenu
- 2.3. Regionalizacja fizycznogeograficzna
- 2.4. Morfologia
- 2.5. Hydrografia
- 2.6. Budowa geologiczna
- 2.7. Warunki hydrogeologiczne

3. Projekt techniczny wykonania otworów obserwacyjnych

- 3.1. Założenia wyjściowe
- 3.2. Konstrukcja techniczna otworów
- 3.3. Pobieranie próbek gruntu i wody
- 3.4. Filtrowanie otworów
- 3.5. Pompowanie oczyszczające
- 3.6. Prace geodezyjne

4. Oddziaływanie projektowanych robót geologicznych na środowisko

5. Bezpieczeństwo prowadzenia projektowanych robót

6. Harmonogram robót geologicznych

7. Wnioski i zalecenia

1. WSTĘP

1.1. Podstawa opracowania projektu

- ☞ *Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. nr 163, poz. 981).*
- ☞ *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2011 roku w sprawie szczególnych wymagań dotyczących projektów robót geologicznych, w tym robót, których wykonywanie wymaga uzyskania koncesji (Dz. U. nr 288, poz. 1696).*
- ☞ *Zlecenie Gminy Dubeninki, 19 - 510 Dubeninki, ul. Mereckiego 27.*

1.2. Cel zamierzonych robót i sposób jego osiągnięcia

Niniejszy projekt opracowano w celu wykonania sieci piezometrycznej (trzy otwory obserwacyjne) na terenie składowiska odpadów zlokalizowanego w Żytkiejmach na dz. nr 180/3 (zał. nr 1, 2).

Projektowane otwory obserwacyjne mają służyć do monitorowania wód gruntowych na terenie rekultywowanego składowiska odpadów w Żytkiejmach gm. Dubeninki.

Zgodnie z *art. 79 ust. 2 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981)*, niniejszy projekt robót geologicznych określa:

- ☞ cel zamierzonych robót oraz sposób jego osiągnięcia,
- ☞ rodzaj dokumentacji geologicznej mającej powstać w wyniku robót geologicznych,
- ☞ harmonogram robót geologicznych,
- ☞ przestrzeń, w obrębie której mają być wykonywane roboty geologiczne,
- ☞ przedsięwzięcia konieczne ze względu na ochronę środowiska, w tym wód podziemnych, a także czynności mające na celu zapobieżenie szkodom powstałym wskutek wykonywania zamierzonych robót.

Zakres projektu, składającego się z części **tekstowej** i **graficznej**, jest zgodny z *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2011 roku w sprawie szczególnych wymagań dotyczących projektów robót geologicznych, w tym robót, których wykonywanie wymaga uzyskania koncesji (Dz. U. nr 288, poz. 1696)*.

Uwzględniając cel projektowanych robót, **część tekstowa** projektu zawiera:

- ☞ informacje dotyczące lokalizacji zamierzonych robót geologicznych, w tym lokalizacji w ramach trójstopniowego podziału terytorialnego państwa,
- ☞ opis zagospodarowania terenu, na którym mają być przeprowadzone roboty geologiczne, z uwzględnieniem obiektów i obszarów chronionych,

- ☞ omówienie wyników przeprowadzonych wcześniej robót geologicznych na obszarze zamierzonych prac geologicznych,
- ☞ wykaz wykorzystanych geologicznych materiałów archiwalnych wraz z ich interpretacją,
- ☞ opis budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych w rejonie zamierzonych robót geologicznych wraz z przewidywanym profilem geologicznym projektowanych otworów,
- ☞ przedstawienie możliwości osiągnięcia celu robót geologicznych, zawierające w szczególności:
  - opis i uzasadnienie liczby, lokalizacji i rodzaju projektowanych otworów,
  - przewidywaną konstrukcję otworów wiertniczych,
  - informacje dotyczące zamykania horyzontów wodonośnych,
  - opis opróbowania otworów,
  - zakres obserwacji i badań terenowych (zwierciadło wody, czas pompowania),
- ☞ wyszczególnienie niezbędnych prac geodezyjnych,
- ☞ zakres badań laboratoryjnych,
- ☞ określenie:
  - harmonogramu zamierzonych robót geologicznych, w tym terminów ich rozpoczęcia i zakończenia,
  - wpływu zamierzonych robót geologicznych na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000, o których mowa w *Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r., Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.)*,
  - rodzaju dokumentacji geologicznej mającej powstać w wyniku robót geologicznych, o której mowa w *art. 88 ust. 2 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku - Prawo geologiczne i górnicze*,
- ☞ opis przedsięwzięć technicznych, technologicznych i organizacyjnych, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska w czasie wykonywania robót geologicznych.

Uwzględniając cel projektowanych robót, **część graficzna** projektu zawiera:

- ☞ mapę topograficzną (lokalizacyjną) w skali 1 : 50 000 z zaznaczeniem: terenu opracowania,
- ☞ mapę sytuacyjno-wysokościową terenu stacji paliw w skali 1 : 500,
- ☞ mapę geologiczno-gospodarczą w skali 1 : 50 000,
- ☞ mapę geologiczną w skali 1 : 50 000, mapę hydrogeologiczną w skali 1 : 50 000,

- ☞ karty wybranych, archiwalnych i reprezentatywnych otworów wiertniczych z rejonu opracowania, wykorzystanych do interpretacji profilu litologicznego projektowanych otworów obserwacyjnych,
- ☞ przekrój geologiczny przez teren opracowania,
- ☞ projekt technicznych otworów obserwacyjnych.

Przy opracowywaniu niniejszego projektu wykorzystano informacje i materiały uzyskane od Zleceniodawcy i zebrane w czasie wizji lokalnej.

1.3. Wykaz materiałów archiwalnych i literatury

- ☞ Śmietański L., Felter A., 2004 - Mapa hydrogeologiczna Polski 1 : 50 000, ark. Żytkiejmy z objaśnieniami. PIG Warszawa.
- ☞ Kleczkowski A. S. (red.) i in., 1984 - Ochrona wód podziemnych. Wyd. Geol. Warszawa.
- ☞ Kleczkowski A. S. i in., 1990 - Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony 1: 500 000. Prace CPBP 04.10.09. Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej AGH. Kraków.
- ☞ Krzywicki T., 1985 – Szczegółowa mapa geologiczna Polski 1 : 50 000, ark. Żytkiejmy, Filipów, z objaśnieniami. PIG. Warszawa.
- ☞ Kondracki J., 1998 - Geografia regionalna Polski. Wydawnictwa Naukowe PWN. Warszawa.
- ☞ Mapa topograficzna w skali 1 : 25 000 rejonu opracowania.
- ☞ Pazdro Z., 1977 - Hydrogeologia ogólna. Wyd. Geol. Warszawa.
- ☞ Staniewicz-Dubois H. 1995 - Wskazówki metodyczne dotyczące tworzenia regionalnych i lokalnych monitoringów wód podziemnych. Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska Biblioteka Monitoringu Środowiska. Warszawa.
- ☞ Wieczysty A., 1970 - Hydrogeologia inżynierska. PWN Kraków.

2. CHARAKTERYSTYKA TERENU OPRACOWANIA

2.1. Lokalizacja

Przedmiotowy teren znajduje się w Żytkiejmach i obejmuje działkę - nr geod. 180/3, stanowiącą własność Gminy Dubeninki. Lokalizację omawianego terenu przedstawiono na załącznikach graficznych nr 1, 2 niniejszego projektu.

2.2. Zagospodarowanie terenu

Aktualnie w granicach działki nr 180/3 znajduje się rekultywowane składowisko odpadów. Przedmiotowa działka graniczy od południa z drogą wojewódzką D651 Wizajny - Żytkiejmy. Od strony wschodniej i północnej graniczy z gruntami rolnymi a od strony zachodniej z drogą gminną.

2.3. Regionalizacja fizycznogeograficzna

Omawiany teren znajduje się w zachodniej części mezoregionu fizycznogeograficznego – **Pojezierze Wschodniosuwalskie (842.73)** wchodzącego w skład makroregionu - **Pojezierze Litewskie (842.7)**. Na terenie Polski region graniczy od zachodu z Puszcza Romincką i Pojezierzem Zachodniosuwalskim (granica biegnie częściowo górnym biegiem Czarnej Hańczy i Błędzianki) a od południa z Równiną Augustowską.

2.4. Morfologia

Rzędne terenu projektowanych robót wahają się w przedziale od ok. 211 m n.p.m. do ok. 220 m n.p.m. Deniwelacja terenu w skali całej działki nie przekracza 9,0 m.

Na etapie prac projektowych rzędną terenu dla otworu nr 1 przyjęto w wysokości 220 m n.p.m., dla otworu nr 2 i nr 3 - 218 m n.p.m..

2.5. Hydrografia

Teren projektowanych prac znajduje się w granicach dorzecza Pregoły, region wodny Łyny i Węgorapy w zlewni rzeki Żytkiejmska Struga.

2.6. Budowa geologiczna

Budowę geologiczną przypowierzchniowych warstw, zgodnie z *Mapą geologiczną Polski w skali 1 : 50 000 - ark. Żytkiejmy*, ukształtował lodowiec stadiału głównego zlodowacenia północnopolskiego. Przypowierzchniowe utwory w omawianym rejonie reprezentowane są przez piaski ze żwirami i głazami kemów fazy pomorskiej. Utwory te charakteryzują się horyzontalnie warstwowanymi piaskami oraz umiarkowaną zawartością żwirów i głazików. Żwiry i głaziki mogą występować w formie przewarstwień w piaskach różnoziarnistych lub jako domieszka w piaskach średnio-, drobnoziarnistych. Występują także przewarstwienia piasków drobnoziarnistych mułkowatych. Miąższość omawianych utworów może wynosić 5 - 23 m.

W 1993 r. na omawianym terenie zostały wykonane prace mające na celu określenie warunków gruntowo-wodnych w podłożu projektowanego wysypiska. Wykonano dziewięć

otworów o głębokości 5,0 - 6,0 m. Wyniki prac przedstawiono w „Dokumentacji z technicznych badań podłoża gruntowego dla lokalizacji wysypiska odpadów bytowo-gospodarczych w miejscowości Żytkiejmy gm. Dubeninki”. W wykonanych otworach w czaszy składowiska do głębokości 6,0 m p.p.t. stwierdzono występowanie żwiru, piasków drono- i średnioziarnistych do głębokości 4,5 -5,0 m. Poniżej do głębokości 6,0 m stwierdzono występowanie piasków pylastych oraz pyłu. Budowę geologiczną przedstawiono na zał. nr 4. Przekrój geologiczny przedstawiono na załączniku nr 6.

2.7. Warunki hydrogeologiczne

Na podstawie szkicu hydrogeologicznego załączonym do szczegółowej mapy geologicznej Polski arkusz Żytkiejmy, na omawianym terenie pierwsze zwierciadło wód znajduje się na głębokości 5 – 10 m p.p.t.. Zgodnie z *Mapą hydrogeologiczną Polski w skali 1 : 50 000 - ark. Żytkiejmy*, omawiany teren znajduje się w jednostce 2 bQI. W jednostce tej główny użytkowy poziom wodonośny występuje na głębokości od 15 do 50 m, budują go utwory piaszczyste złodowacenia północnopolskiego. Przepływ wód jest zorientowany w kierunku północno-zachodnim. Główny poziom wodonośny jest izolowany od powierzchni pakietem glin o miąższości ok. 40 m.

W trakcie wykonywania otworów geotechnicznych w styczniu 1993 r. w czaszy składowiska pierwsze zwierciadło wód do głębokości 6,0 m nie zostało nawiercone. W otworach wykonanych na zachód od składowiska stwierdzono występowanie swobodnego zwierciadła wody na głębokości 2,8 i 4,1 m p.p.t.. Brak tego zwierciadła w miejscu składowiska jest prawdopodobnie spowodowany występowaniem "bariery" utworzonej z utworów słaboprzepuszczalnych. W odległości ok. 200 m na północny-wschód został wykonany otwór nr 5. Otwór ten zlokalizowano na terenie obniżonym w porównaniu do obszaru składowiska o ok. 15 m. W otworze stwierdzono występowanie swobodnego zwierciadła wody na głębokości 1,3 m p.p.t.. Przewiduje się, że zwierciadło to zostanie nawiercone w projektowanych otworach badawczych na głębokości 13 - 15 m p.p.t.

Warstwa wodonośna zasilana jest głównie przez infiltrację wód opadowych. W oparciu o przekroje załączone w ww. dokumentacji przyjęto, że spływ wód podziemnych pierwszej warstwy wodonośnej odbywa się w kierunku północno-zachodnim.

Ujęcie wody podziemnej w Żytkiejmach ujmuje zwierciadło wody nawiercone na głębokości ok. 40 m p.p.t. na rzędnej ok. 150 m n.p.m.. Warstwa wodonośna jest izolowana pakietem glin zwałowych o miąższości 40 m.

Oddziaływanie przedmiotowej stacji paliw na wody podziemne może być rozpatrywane jedynie w odniesieniu do wód pierwszej przypowierzchniowej warstwy wodonośnej, bezpośrednio narażonych na potencjalne zanieczyszczenie w wyniku ewentualnych sytuacji awaryjnych. Druga warstwa wodonośna jest zabezpieczona przed skażeniem z powierzchni ziemi, mięszszym pakietem utworów słabo przepuszczalnych, a praktycznie nieprzepuszczalnych. Ponadto, naporowe zwierciadło wody, przeciwdziała infiltracji z góry w dół, do drugiej warstwy wodonośnej.

Analizowany teren zgodnie z danymi zamieszczonymi w opracowaniu *Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce wymagających szczególnej ochrony w skali 1:500 000 - Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Akademii Górniczo-Hutniczej, Kraków 1990 r.* znajduje się poza granicami GZWP.

3. PROJEKT TECHNICZNY WYKONANIA OTWORÓW OBSERWACYJNYCH

3.1. Założenia wyjściowe

Zgodnie z danymi przedstawionymi w poprzednich rozdziałach, w celu zainstalowania piezometrów wykonane zostaną trzy otwory wiertnicze o projektowanej max. głębokości 20 m.

Lokalizacja otworów została wyznaczona na załączonej mapie sytuacyjno-wysokościowej w oparciu o przeprowadzoną wizję lokalną i rozpoznanie terenowych warunków bhp i ppoż. (zał. nr 2). Jeden otwór został zlokalizowany na dopływie wód (w południowej części działki nr 180/3) a dwa pozostałe na odpływie wód. Takie rozmieszczenie umożliwi badanie jakości wód przed możliwym skażeniem oraz ustalenie kierunku przemieszczania wody skażonej. Lokalizacja otworów piezometrycznych, może ulec zmianie jedynie na podstawie komisyjnego i protokolarnego wyznaczenia nowych miejsc otworów w obrębie tej samej parceli. Dopuszcza się przesunięcie każdego z piezometrów z uwzględnieniem kierunku przepływu wód w granicach własności gruntowej na zał. nr 2.

Przed rozpoczęciem prac wiertniczych należy bezwzględnie rozpoznać przyległy teren w promieniu 2 m od otworu, pod kątem występowania podziemnego uzbrojenia terenu.

3.2. Konstrukcja techniczna otworów

Projektowane otwory należy wykonać systemem okrężno-udarowym w kolumnie rur $\varnothing$ 219 mm do głębokości końcowych. Kolumna rur $\varnothing$ 219 mm jest kolumną techniczną i powinna być w przypadku każdego piezometru usuwana z górotworu.

3.3. Pobieranie próbek gruntu i wody

Podczas wiercenia należy pobierać próbki gruntu do skrzynek znormalizowanych o pojemności przegród 1 dcm³. Próbki należy pobierać w interwałach co 1 m.

Na skrzynkach w sposób trwały należy zaznaczyć nazwę, symbol i numer otworu, miejsce i sposób pobrania, głębokość pobrania próbki, numer ewidencyjny, nazwę wykonawcy opróbowania i datę pobrania. Próbki powinny być stale zabezpieczone przed bezpośrednim wpływem opadów atmosferycznych i dużych zmian temperatury.

Pobierane w czasie wiercenia próbki gruntu zaliczane są do próbek czasowego przechowywania zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2011 roku w sprawie gromadzenia i udostępniania informacji geologicznej (Dz. U. nr 282, poz. 1657)*. Próbki mogą być zlikwidowane po przyjęciu dokumentacji wynikowej przez właściwy organ administracji geologicznej.

Po przeprowadzeniu pompowania oczyszczającego otworów piezometrycznych, należy pobrać próbę wody z każdego piezometru dla ustalenia tła hydrogeologicznego wód gruntowych. Minimalny zakres oznaczeń powinien obejmować:

- ☞ odczyn (pH),
- ☞ przewodność elektrolityczna właściwa,
- ☞ ogólny węgiel organiczny (OWO),
- ☞ metale ciężkie: Cu, Zn, Pb, Cd, Cr⁺⁶, Hg,
- ☞ suma wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

Zakłada się, że badanie wskaźników jakości wody w monitoringu operacyjnym będzie prowadzone corocznie.

Założenia projektu monitoringu powinny być przedstawione w dokumentacji wynikowej, opracowanej po realizacji prac objętych niniejszym projektem.

3.4. Filtrowanie otworów

Po odwierceniach otworów do projektowanych głębokości należy zainstalować filtry kolumnowe $\varnothing$ 110 mm. Projektowane wymiary konstrukcji filtra:

otwór obserwacyjny nr 1

- ☞ rura podfiltrowa - 1,0 mb.
- ☞ część robocza (siatka stylonowa) - 6,0 mb.
- ☞ rura nadfiltrowa - 13,0 mb. (wyprowadzona do powierzchni terenu).

otwór obserwacyjny nr 2 i nr 3

- ☞ rura podfiltrowa - 1,0 mb.
- ☞ część robocza (siatka stylonowa) - 6,0 mb.
- ☞ rura nadfiltrowa - 11,0 mb. (wyprowadzona do powierzchni terenu).

Rura podfiltrowa powinna być zamknięta od dołu denkiem. Do rur nad- i podfiltrowych należy przymocować prowadnice dystansowe na obwodzie co 90° , które umożliwią centryczne ustawienie filtra w otworze.

Filtr powinien być wykonany z rury z tworzywa sztucznego, np. PVC $\varnothing$ 110 mm, perforowanej i owiniętej siatką stylonową na podkładzie ze sznurka powlekanego.

Wokół kolumny filtrowej należy zastosować obsypkę filtracyjną o granulacji uzależnionej od uziarnienia utworów budujących strefę przeznaczoną do nafiltrowania. Część górną otworu w przelocie głębokości 0,0 - 1,0 m należy uszczelnić, najlepiej łem.

Szczegółową konstrukcję filtra powinien określić geolog dozoru roboty terenowe w oparciu o rzeczywiste warunki geologiczne stwierdzone podczas wiercenia.

Filtrowanie otworu powinno odbywać się po komisyjnym odbiorze filtra na budowie i pomiarze głębokości otworu filtrowanego. W skład komisji powinni wchodzić: przedstawiciel Inwestora, geolog dozoru oraz wykonawca robót.

Przed przystąpieniem do odsłonięcia filtra wewnątrz otworu należy wypełnić wodą niezanieczyszczoną bakteriologicznie do poziomu stabilizowania się wody w czasie nawiercania warstwy wodonośnej. Każdy z otworów piezometrycznych powinien być zabezpieczony obudową wykonaną zgodnie z PN-G-53012:1997.

3.5. Pompowanie oczyszczające

Po odwierceniach i zafiltrowaniu każdego z otworów należy przeprowadzić pompowanie oczyszczające w celu uzyskania czystej i klarownej wody. Pompowanie oczyszczające

ma na celu oczyszczenie strefy okołofiltrowej z zawiesiny pylastej, a przez to polepszenie dróg filtracji wody do otworu. Pompowanie to należy przeprowadzić pompą przystosowaną do pompowania wody zanieczyszczonej zawiesiną mechaniczną - po uprzednim ustabilizowaniu się zwierciadła wody w otworze. Pompowanie oczyszczające powinno trwać, aż do otrzymania całkowicie czystej i klarownej wody. Do celów kosztorysowych przyjmuje się czas pompowania oczyszczającego równy 3 godziny. Po zakończeniu pompowania oczyszczającego należy zmierzyć szybkość stabilizacji zwierciadła wody w otworze. Pompowanie oczyszczające należy przeprowadzić pompą z możliwością uzyskania wydajności rzędu 1 m³/h.

3.6. Prace geodezyjne

Podkład geodezyjny dla lokalizacji otworów badawczych stanowi mapa sytuacyjno-wysokościowa w skali 1 : 1000. Otwory badawcze można wytyczyć w terenie metodą ortogonalną, a jako osnowę geodezyjną do tyczenia otworów przyjąć prostoliniową bazę pomiarową opartą na elementach sytuacyjnych. W dokumentacji wynikowej na mapie sytuacyjno-wysokościowej powinny być naniesione wszystkie otwory piezometryczne - zaniwelowane w nawiązaniu do reperu państwowego. To samo dotyczy nawierconego zwierciadła wody w każdym piezometrze.

4. ODDZIAŁYWANIE PROJEKTOWANYCH ROBÓT NA ŚRODOWISKO

Wykonywanie projektowanych robót niesie ryzyko wystąpienia zagrożeń dla środowiska w postaci:

- ☞ uszkodzenia uzbrojenia podziemnego,
- ☞ połączenia różnych jakościowo i ilościowo, wodonośnych warstw i przewarstwień w wyniku nieumiejętnie wykonywanych robót wiertniczych,
- ☞ nieprawidłowej likwidacji otworów stwarzającej dogodne warunki do migracji ewentualnych zanieczyszczeń z powierzchni terenu w głąb.

W związku z powyższym, lokalizacja projektowanych otworów piezometrycznych była poprzedzona wizją terenową, aby nie doszło do spraw konfliktowych w trakcie prowadzenia robót. Przeprowadzona wizja terenowa wraz z uzyskanymi informacjami od Zleceńodawcy projektu w sprawie uzbrojenia terenu, wykluczają wystąpienie utrudnień i zagrożeń dla bezpiecznego wykonawstwa prac.

Przed rozpoczęciem prac wiertniczych należy bezwzględnie rozpoznać przyległy teren w promieniu 2 m od otworu, pod kątem występowania podziemnego uzbrojenia terenu.

Projekt geologiczno-techniczny otworów piezometrycznych (zał. nr 7), opracowano w celu wykluczenia nieprawidłowości przy głębieniu otworów. Projektowane średnice otworów oraz zakres głębokości nie spowodują zagrożeń dla środowiska, pod warunkiem prowadzenia robót zgodnie z założeniami niniejszego projektu.

Reasumując należy stwierdzić, że projektowany zakres robót i badań nie spowoduje zagrożeń dla środowiska naturalnego przy uwzględnieniu powyższych uwag.

W bezpośrednim sąsiedztwie przedmiotowej stacji paliw nie występują formy przyrody określone w *art. 6 ust. 1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r., Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.)*, takie jak:

- ☞ 1) parki narodowe
- ☞ 2) rezerваты przyrody
- ☞ 3) parki krajobrazowe
- ☞ 4) obszary chronionego krajobrazu
- ☞ 5) obszary Natura 2000
- ☞ 6) pomniki przyrody
- ☞ 7) stanowiska dokumentacyjne
- ☞ 8) użytki ekologiczne
- ☞ 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
- ☞ 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

W sąsiedztwie terenu objętego niniejszym projektem występują następujące obszary ochrony przyrody (najbliższe w stosunku do analizowanego terenu):

- Obszar Natura 2000 Puszcza Romincka - znajduje się w odległości ok. 800 m na SW;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej - znajduje się w odległości ok. 480 m na SW;
- Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej - znajduje się w odległości ok. 800 m na SW.

5. BEZPIECZEŃSTWO PROWADZENIA PROJEKTOWANYCH ROBÓT

Roboty wiertnicze w celu wykonania przedmiotowych otworów powinny być wykonywane zgodnie z wymaganiami *Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca*

2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (Dz. U. nr 109, poz. 961), mającymi zastosowanie do robót geologicznych wykonywanych techniką wiertniczą. Mają tu zastosowanie przepisy z zakresu bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa pożarowego oraz bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników.

Przedsięwzięcia niezbędne w celu zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego zakładu wykonującego prace wiertnicze:

- ☞ urządzenie wiertnicze i sprzęt muszą być sprawne, a ich praca nie powinna zagrażać otoczeniu; urządzenie wiertnicze i sprzęt winny być dopuszczone do stosowania na poszczególnych stanowiskach przez kierownika,
- ☞ w przypadku powstania awarii lub jakiegokolwiek zagrożenia należy wstrzymać ruch i niezwłocznie w sposób zorganizowany przystąpić do usuwania awarii i likwidacji zagrożenia,
- ☞ dozór i kierownictwo ruchu zakładu winno stale prowadzić obserwacje i monitorować powstawanie awarii lub jakiegokolwiek zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub środowiska naturalnego.

Przedsięwzięcia niezbędne w celu zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego zakładu wykonującego roboty geologiczne:

- ☞ zakład wiertniczy winien być wyposażony w telefon zapewniający stałą łączność i sprawne kierowanie i współdziałanie w przypadku likwidacji awarii i zagrożeń pożarowych i innych,
- ☞ urządzenie wiertnicze i sprzęt winny być sprawne, wyposażone w sprzęt gaśniczy dopuszczony do stosowania na poszczególnych stanowiskach przez kierownika,
- ☞ uzupełnianie paliwa i smarów winno odbywać się podczas postoju urządzenia wiertniczego i sprzętu,
- ☞ palenie tytoniu winno odbywać się tylko i wyłącznie podczas przerw w pracy i w miejscach do tego wyznaczonych,
- ☞ zbiorniki z paliwem i smarami do urządzenia wiertniczego i sprzętu winny znajdować się w odległości co najmniej 50 m.

Przedsięwzięcia niezbędne w celu zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zakładu:

- ☞ urządzenie wiertnicze i sprzęt winny być obsługiwane przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- ☞ urządzenie wiertnicze i sprzęt winny być obsługiwane przez pracowników przeszkolonych okresowo do pracy na poszczególnych stanowiskach zakładu wiertniczego,
- ☞ urządzenie wiertnicze i sprzęt winny być obsługiwane zgodnie z dokumentacją techniczno-ruchową, a urządzenie wiertnicze i sprzęt winny być wyposażone w taką dokumentację,

- ☞ urządzenie wiertnicze i sprzęt winny być sprawne i dopuszczone do ruchu przez kierownika,
- ☞ pracownicy winni być zapoznani z instrukcjami stanowiskowymi,
- ☞ pracownicy winni być zaopatrzeni w odzież ochronną, niezbędne środki bhp do pracy na poszczególnych stanowiskach,
- ☞ na każdej zmianie roboczej powinien być co najmniej jeden pracownik przeszkolony w zakresie udzielania pierwszej pomocy, a zakład wyposażony w środki medyczne pierwszej pomocy,
- ☞ nadzór nad pracą załogi winna sprawować osoba z kierownictwa i dozoru ruchu.

6. HARMONOGRAM ROBÓT

Harmonogram realizacji niniejszego projektu przedstawiono w Tabeli nr 1.

Tabela nr 1 - Harmonogram robót geologicznych

Lp.	Rodzaj czynności	Czas realizacji [w dniach]
1.	Prace przygotowawcze [zagospodarowanie placu budowy]	1
2.	Prace wiertnicze	3
3.	Filtrowanie otworów	3
4.	Próbné pompowanie	3
5.	Likwidacja placu budowy	1
RAZEM		11

Zakłada się, że projektowane roboty geologiczne zostaną rozpoczęte w ciągu 14 dni od daty uprawomocnienia się decyzji administracyjnej zatwierdzającej projekt robót geologicznych.

Dokumentacja wynikowa powinna zostać opracowana w terminie 4 tygodni od odbioru robót terenowych.

7. WNIOSKI I ZALECENIA

- ☞ Projektowane w niniejszym opracowaniu roboty geologiczne powinny przebiegać pod dozorem uprawnionego geologa.
- ☞ Lokalizacja otworów, odbiór filtrów oraz końcowy odbiór robót powinny odbywać się komisyjnie i protokolarnie.
- ☞ Po zakończeniu robót geologicznych przewidzianych niniejszym projektem, geolog dozorujący budowę, powinien opracować wyniki w formie dokumentacji geologicznej, o której mowa w *art. 88 ust. 2 pkt 4, Ustawy - Prawo geologiczne i górnicze*, sporządzonej w przypadku wykonywania prac geologicznych niekończących się udokumentowaniem zasobów złoża kopaliny lub zasobów wód podziemnych (*art. 92, pkt 1 ww. Ustawy*).

- ☞ Dokumentacja geologiczna powinna zostać przedstawiona do rozpatrzenia w terminie 1 miesiąca od daty odbioru robót.
- ☞ W związku z realizacją projektowanych robót geologicznych nie przewiduje się konieczności przekazywania próbek geologicznych organowi administracji geologicznej.
- ☞ W związku z projektowanymi robotami geologicznymi nie przewiduje się wystąpienia zagrożeń dla środowiska naturalnego w trakcie realizacji niniejszego projektu.
- ☞ Wnioskuje się o zatwierdzenie przedmiotowego projektu na okres do 31.12.2014 roku.